

**Send brændeveden til byerne!
Tilbered brændtorv tit eget behov!**

HVAD BØR VI BRÆNDE?

AV HUSMOR I »MORGENBLADET«

I DISSE DYRE TIDER studerer vi husmødre baade op og ned paa, hvad der er det billigste at brænde. Men like nær er vi. Det ene er forholdsvis like dyrt som det andet, er varmemængden høiere, saa er prisen derefter. Her kommer vi ingen vei. Saa gjælder det at bruke saa litet som det gaar an, lægge i saa faa ovner som mulig, men det er slet ikke hyggelig, om end nødvendig for enkelte.

Tilbake staar at tænke over, hvad slags brændsel vi fornuftig skal kunne anvende i de forskjellige værelser og i de forskjellige ovner. Mon der ikke paa den vei er noget at vinde? Saken er nemlig at der gaar megen varme tilspilde i vore hjem, og dette maa vi, og kan vi regulere ved omtanke.

Hvem av os husmødre kjender ikke de glødende ovner 20⁰ varme og alle vinduer oppe? Hvem har ikke stukket hodet ind i pikeværelset og utbrutt: »Fy for en varme. Nei, nei det gaar ikke an at sløse saa med brænde«. Man kunde steke fluer paa væggen, som det heter, samtidig som menneskelig vet og forstand trues med at gaa samme tiltetgjørelse imøte. »Vi har lagt saa litet i ovnen, saa — men det blir saa varmt av denne ovnen« det er svaret.

Ja, kul som brukes i disse smaa værelser med sine smaa etageovner, gjør for meget av sig. Varmen gaar tilspilde paa den vis, værelset behøver ikke saa megen varme, som det faar. Altsaa, det vil

lønne sig til dette bruk at benytte brændsel med en ringere varmemængde til lavere priser. Koks kan vi ikke bruke uten i magasinovner, men *torv*, norsk brændtorv er meget anvendelig. Med et rimelig ilæg kan der ikke bli den varme som naar kul benyttes, og det store sløseri kan ikke foregaa.

Og saa en fordel til, kul brænder raskt ut, torv holder sig i timevis og gjerne døgnet rundt, hvis ilden blir vedlikeholdt med et litet stykke nu og da, og det hele forøvrig forblir urørt. Det er en passe behagelig varme i et soveværelse f. eks og vil bli den rene økonomi anvendt paa rette maate. Ubehagelig lugt findes ikke. Vi gavner os selv og vort lands industri. Vi sparer os selv og landet for utgifter.

ARBEIDSMÅTER VED TORVSTIKNING

UTDRAG AV P. CHR. ASBJØRNSEN: TORV OG TORVDRIFT.

GODE REDSKAPER, øvede arbeidere og godt veir letter torvdriften overordentlig. I de deler av vort land, hvor torvdriften er ny eller utføres paa en mindre fuldkommen maate, er det av den største vigtighet, at de uøvede arbeidere fra begyndelsen av faar de bedste, sterkeste og i alle deler mest hensigtsmæssige redskaper.

Hvert land og hver egn, hvor der skjæres og brukes torv, har som regel sin egen metode og sine egne redskaper som de holder for at være de bedste, og det falder ofte vanskelig at faa indført andre arbeidsmaater og andre redskaper end dem de er vant til. Dette har ofte sin grund i det rent vanemæssige, men kan ogsaa ligge deri, at redskaperne og arbeidsmetoderne er indrettet efter torvens kvalitet, mængde m. m.

Man kan skjelne mellem to forskjellige arbeidsmetoder, den vandrette og den lodrette eller *torvstikning* og *torvgravning*, hvortil enkelte steder kommer en tredje, *klumpgravning*.

Den *vandrette* er den almindeligste i Holland, Nord- og Mellemtyskland, paa Lister og i det Trondhjemske. Den *lodrette* eller *torvgravningen* brukes i Sydtyskland, i Kurland, paa Jæderen, Ryfylke og flere steder. *Klumpgravning* er set benyttet i Salzburg, paa Røros og i Nordland, og foregaaer paa den maate at der først uttages torvstykker paa ca. 1 kubikfots størrelse, som efterpaa deles op i mindre stykker.

Den vandrette torvstikning er i almindelighet anset for at være noget raskere, idet man faar flere torvstykker i løpet av den samme tid. Den falder ogsaa billigere. Denne metode er imidlertid kun skikket for ensartet myr uten større rotforekomster. At antallet av torvstykker som de enkelte mænd eller arbeidslag optar i løpet av den samme tid ofte er saa forskjellig, skyldes som regel myrens uensartede